

DAFTAR ISI

HALAMAN PERNYATAAN TIDAK MELAKUKAN PLAGIAT	ii
SURAT KETERANGAN TES KESAMAAN	iii
HALAMAN MAKSUD PENULISAN SKRIPSI.....	iv
HALAMAN PERSEMBAHAN	v
HALAMAN INSPIRASIONAL.....	vi
HALAMAN TERIMA KASIH.....	vii
HALAMAN PERSETUJUAN PEMBIMBING	xiv
HALAMAN PENGESAHAN PANITIA PENGUJI.....	xv
ABSTRAK	xvi
ABSTRACT	xvii
KATA PENGANTAR.....	xviii
DAFTAR ISI.....	xix
DAFTAR GRAFIK, TABEL, DAN GAMBAR	xxii
DAFTAR SINGKATAN.....	xxiii
BAB I PENDAHULUAN.....	1
1.1. Latar Belakang Masalah.....	1
1.2. Rumusan Masalah	4
1.3. Tinjauan Pustaka.....	4
1.4. Kerangka Pemikiran	6
1.4.1. Strategi Negara dalam Meraih Kepentingan Nasional	7
1.4.2. Kebijakan sebagai Implementasi Strategi	7
1.4.3. Liberal Institusionalisme	8
1.4.4. Institusi Internasional sebagai Wadah Kerja Sama Antarnegara	9
1.4.5. Kerangka Kerja Sama Internasional.....	10
1.5. Argumen.....	11
1.6. Metodologi Penelitian	11
1.6.1. Definisi Konseptual dan Operasionalisasi Konsep.....	11
1.6.1.1. Kepentingan Nasional Singapura.....	11
1.6.1.2. Strategi Singapura.....	12
1.6.1.3. Forum Internasional.....	12
1.6.1.4. Pendekatan Liberal Institusionalisme	13

1.6.1.5.	Kerja Sama Internasional.....	14
1.6.2.	Tipe Penelitian.....	14
1.6.3.	Teknik Pengumpulan Data dan Analisis Data	14
1.6.4.	Jangkauan Penelitian	15
1.6.5.	Sistematika Penulisan.....	15
BAB II PANDANGAN SINGAPURA TERHADAP KAWASAN ARKTIK: ANCAMAN DAN PELUANG		16
2.1.	Kawasan Arktik.....	16
2.2.	Ancaman Changing Arctic Bagi Singapura.....	19
2.2.1.	Sektor Maritim	19
2.2.2.	Sektor Teritori	24
2.3.	Peluang <i>Changing Arctic</i> Bagi Singapura: Sektor Sumber Daya Alam.....	27
2.4.	Kepentingan Singapura di Kawasan Arktik	31
BAB III STRATEGI SINGAPURA I: KETERLIBATAN DALAM DEWAN ARKTIK		33
3.1.	Dewan Arktik	33
3.2.	Singapura sebagai Pengamat Tetap dalam Dewan Arktik.....	35
3.3.	Peran Singapura di Dewan Arktik	39
3.3.1.	Keikutsertaan Singapura dalam Acara Dewan Arktik	40
3.3.2.	Kontribusi Singapura dalam Kelompok Kerja Dewan Arktik.....	41
3.3.2.1.	Conservation of Arctic Flora and Fauna (CAFF)	41
3.3.2.2.	Emergency Preparedness, Prevention and Response (EPPR) .	41
3.3.2.3.	Protection of the Marine Environment (PAME).....	42
3.3.3.	Kontribusi Singapura dalam <i>Task Forces</i> Dewan Arktik	43
3.3.4.	Kontribusi Singapura dengan <i>Expert Groups</i>	43
3.3.5.	Kontribusi Singapura terhadap Partisipan Tetap	44
3.3.6.	Kontribusi di Bidang Sains, Teknologi, Teknik, Penelitian, dan Lainnya	44
3.4.	Hasil Singapura Masuk ke Dewan Arktik	46
BAB IV STRATEGI SINGAPURA II: KERJA SAMA BILATERAL SINGAPURA DENGAN NEGARA ARKTIK: RUSIA DAN NORWEGIA .		49
4.1.	Kerja Sama Bilateral dengan Rusia.....	49
4.2.	Kerja Sama Bilateral dengan Norwegia	54

4.3. Hasil Kerja Sama Singapura dengan Rusia dan Norwegia	58
BAB V KESIMPULAN.....	61
DAFTAR PUSTAKA.....	67

DAFTAR GRAFIK, TABEL, DAN GAMBAR

Bab 2

Gambar 2.1	Peta Kawasan Arktik
Gambar 2.2	Perbandingan Luas Permukaan Es di Kawasan Arktik tahun 1979 dan 2011
Tabel 2.1	Data <i>Logistic Performance Index</i> (LPI) tahun 2007-2018
Gambar 2.3	Perbandingan Rute Laut Utara dengan Terusan Suez-Selat Malaka
Grafik 2.1	Data Peningkatan Permukaan Air Laut
Gambar 2.4	Peta Bersebaran Sumber Daya Alam di Kawasan Arktik

DAFTAR SINGKATAN

A*STAR	: Agency for Science, Technology and Research
AAC	: Arctic Athabaskan Council
ACAP	: Arctic Contaminants Action Program
AIA	: Aleut International Association
AMAP	: Arctic Monitoring and Assessment Programme
AMBI	: Arctic Migratory Bird Initiative
AS	: Amerika Serikat
ASEM	: Asia-Europe Meeting
B2B	: Business to Business
CAFF	: Conservation of Arctic Flora and Fauna
CHNL IO	: Centre for High North Logistic Information Office
CIL	: Centre of International Law
EAEU	: Eurasian Economic Union
EGBCM	: Expert Groups on Black Carbon and Methane
EPPR	: Emergency Prevention, Preparedness and Response
GCI	: Gwich'in Council International
ICC	: Inuit Circumpolar Council
IGOs	: Inter-Governmental Organizations
IMO	: International Maritime Organization
IPS	: Indigenous Peoples' Secretariat
JCLOS	: Jebsen Centre for the Law of the Sea
KBBI	: Kamus Besar Bahasa Indonesia
KG	: Kristian Gehard
LNG	: Liquefied Natural Gas
LPI	: International Logistic Performance Index
MER	: Marine Environmental Response
MOSPA	: Marine Oil Pollution Preparedness and Response
MoU	: Memorandum of Understanding
MV	: Motor Vessel

NASA	: National Aeronautics and Space Administration
NATO	: North Atlantic Treaty Organization
NCEI	: National Centers for Environmental
NGOs	: Non-Governmental Organizations
NParks	: National Parks Board
NOAA	: National Oceanic and Atmospheric
NSR	: Northern Sea Route
NTU	: Nanyang Technology University
NUS	: National University of Singapore
PAME	: Protection of the Arctic Marine Environment
PBB	: Perserikatan Bangsa-Bangsa
PNG	: Piped Natural Gas
PPs	: Permanent Participants
RAIPN	: Russian Association of Indigenous Peoples of the North
RFERL	: Radio Free Europe/Radio Liberty
RSTrade	: Russia-Singapore Trade
SAOs	: Senior Arctic Officials
SCP	: Singapore Cooperation Programme
SDM	: Sumber Daya Manusia
SDWG	: Sustainable Development Working Group
TEUs	: Twenty-foot Equivalent Units
TFAMC	: Task Force on Arctic Marine Cooperation
TFOPP	: Task Force on Oil Pollution Prevention
TTEG	: Tripartite Technical Expert's Group
U.S.	: United States
UAVs	: Unmanned Aerial Vehicles
UNCLOS	: United Nations Convention on the Law of the Sea